

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет
(назва інституту / факультету)

Фізичної географії, геоморфології та палеогеографії

Кафедра Фізичної географії, геоморфології та палеогеографії
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан географічного факультету

Заячук М.Д.

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ЦИВІЛЬНА ОБОРОНА

(назва навчальної дисципліни)

Обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна/
освітньо-наукова програма Геосистеми та георизики
(назва програми)

Спеціальність 103 Науки про Землю
(вказати: код, назва)

Галузь знань 10 – Природничі науки
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший (бакалаврський) / другий (магістерський) /
третій (освітньо-науковий))

Факультет /
навчально-науковий інститут Географічний
(назва факультету / навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців
за вказаною освітньою програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільна оборона» складена відповідно до освітньо-професійної /освітньо-наукової програми «Геосистеми та георизики»

Розробник (ки):

к. геогр. н., асист. Дячук Аліна Іванівна
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

к. геогр. н., асист. Дячук Аліна Іванівна
(П.І.Б. викладача (ів), посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП Сергій КИРИЛЮК
(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Богдан РІДУШ
(підпис)

Схвалено методичною радою факультету / навчально-наукового інституту
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова методичної ради Наталя АНДРУСЯК
(підпис)

Мета дисципліни

Метою курсу «Цивільна оборона» є формування у студентів знань, умінь і навичок із питань захисту населення та територій у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу. Також ознайомлення з основними положеннями державної політики у сфері цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, підготовка майбутніх фахівців до прийняття обґрунтованих рішень у складних умовах небезпеки. Виховання у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку, а також набуття практичних умінь із користування засобами індивідуального та колективного захисту. Крім того формування здатності діяти в умовах надзвичайних ситуацій природного, техногенного та соціально-військового характеру. Підвищення готовності студентів до захисту своєї держави та надання допомоги постраждалим.

Результати навчання

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Навички забезпечення безпеки життєдіяльності.

ПРН04. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю.

ПРН11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень.

ПРН19. Вміти визначати й аналізувати географічну специфіку природних небезпечних процесів і явищ.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма	Рік	Се	Кількість	Кількість годин	Вид
-------	-----	----	-----------	-----------------	-----

навчання	підгот овки	мес тр	кредитів	годин	лек ції	пр ак ти чні	се мі нар ські	ла бо ра тор ні	са мо сті йн а ро бо та	ін д ив і ду ал ьні за вд ан ня	підсумко вого контролю
Денна	3	6	3	90	16	-	14	-	60	-	іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	се м	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовний модуль 1. Організація цивільної оборони в сучасних умовах											
Тема 1. Закон і положення про цивільну оборону України. Її роль, місце і завдання в структурі із забезпечення життєдіяльності населення держави	6	2				4						
Тема 2. Організація Цивільної оборони на об'єктах господарської діяльності (ОГД)	5		1			4						
Тема 3. Постійні комісії з надзвичайних ситуацій при виконавчих органах влади, їхня мета і завдання	6	2				4						

Тема 4. Принципи захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій.	5		2			3						
Тема 5. Державне реагування та контроль захисту населення і територій.	5	2				3						
Тема 6. Основні методи захисту населення і територій.	6		2			4						
Тема 7. Інженерний захист населення.	6	2				4						
Тема 8. Принципи інженерного захисту населення	6		2			4						
Разом М1	45	8	7			30						
Теми навчальних занять	Змістовний модуль 2. Організація евакуаційних заходів											
Тема 9. Сутність евакуаційних заходів мирного та воєнного часу	6	2				4						
Тема 10. Евакуаційні заходи мирного часу	6		2			4						
Тема 11. Евакуаційні заходи при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій.	6	2				4						

Тема 12. Евакуаційні заходи воєнного часу	5		2			3						
Тема 13. Сутність стійкості роботи об'єктів господарської діяльності на основні шляхи її підвищення.	5	2				3						
Тема 14. Евакуаційні заходи при надзвичайних ситуаціях природного характеру.	6		2			4						
Тема 15. Вимоги норм проектування інженерно-технічних заходів ЦО.	6	2				4						
Тема 16. Організація і проведення досліджень з оцінки стійкості роботи об'єкта	5		1			4						
Разом М2	45	8	7			30						
Усього годин	90	16	14			60						

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	Закон і положення про цивільну оборону України. Її роль, місце і завдання в структурі із забезпечення життєдіяльності населення держави <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття цивільної оборони та її еволюція в Україні. 2. Законодавча база України у сфері цивільної оборони та цивільного захисту. 3. Основні положення Закону України «Про цивільний захист населення». 4. Права та обов'язки громадян у сфері цивільної оборони.
2	Постійні комісії з надзвичайних ситуацій при виконавчих органах влади, їхня мета і завдання <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правова основа діяльності постійних комісій з надзвичайних ситуацій.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Створення та склад постійних комісій. 3. Мета діяльності постійних комісій з НС. 4. Основні завдання комісій.
3	<p>Державне реагування та контроль захисту населення і територій</p> <p>Визначення поняття "моделювання наслідків катастроф"</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття державного реагування на надзвичайні ситуації. 2. Нормативно-правова база України щодо реагування та контролю у сфері цивільного захисту. 3. Органи державного управління, відповідальні за реагування на НС. 4. Рівні реагування: державний, регіональний, місцевий, об'єктовий. 5. Принципи організації державного реагування у сфері цивільного захисту
4	<p>Інженерний захист населення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інженерного захисту населення. 2. Мета і завдання інженерного захисту у системі цивільного захисту України. 3. Нормативно-правова база інженерного захисту. 4. Види захисних споруд цивільного захисту. 5. Сховища: призначення, класифікація, вимоги до обладнання. 6. Протирадіаційні укриття: будова, умови використання.
5	<p>Сутність евакуаційних заходів мирного та воєнного часу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та сутність евакуації населення. 2. Мета проведення евакуаційних заходів у системі цивільного захисту. 3. Нормативно-правові документи України щодо організації евакуації. 4. Класифікація евакуації: загальна, часткова, тимчасова, безповоротна. 5. Особливості евакуації у мирний час (техногенні аварії, катастрофи, стихійні лиха). 6. Особливості евакуації у воєнний час.
6	<p>Евакуаційні заходи при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та сутність евакуаційних заходів при загрозі і виникненні НС. 2. Нормативно-правова база України щодо евакуації населення в умовах НС. 3. Хто приймає рішення про проведення евакуації населення? 4. Органи управління евакуацією та їхні повноваження. 5. Класифікація евакуації залежно від характеру НС.
7	<p>Сутність стійкості роботи об'єктів господарської діяльності на основні шляхи її підвищення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що означає поняття «стійкість роботи об'єктів господарської діяльності». 2. Основні ознаки характеризують стійкість підприємства. 3. Внутрішні та зовнішні фактори впливають на стійкість роботи господарських об'єктів. 4. Можливі наслідки зниження стійкості роботи підприємства. 5. Основні критерії та показники використовуються для оцінки рівня стійкості.
8	<p>Вимоги норм проектування інженерно-технічних заходів ЦО.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальність інженерно-технічних заходів цивільного захисту. 2. Нормативно-правова база України щодо проектування (закони, стандарти, ДБН, ДСТУ). 3. Поняття та завдання інженерно-технічних заходів ЦО. Визначення та основні цілі. 4. Роль ІТЗ ЦО у системі цивільного захисту. 5. Загальні вимоги до проектування ІТЗ ЦО 6. Нормативні документи, що регламентують вимоги. 7. Основні принципи: безпека, надійність, економічність, відповідність стандартам.

Тематика практичних занять з переліком питань

№ з/п	Назва теми (питання / завдання)
1	<p>Організація Цивільної оборони на об'єктах господарської діяльності (ОГД)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які основні завдання цивільної оборони на об'єктах господарської діяльності?

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Хто відповідає за організацію та стан цивільної оборони на підприємстві? 3. Яка структура органів управління ЦО на об'єкті господарської діяльності? 4. Які документи регламентують організацію ЦО на підприємствах? 5. Які функції виконує штаб (комісія) з питань ЦО та НС на ОГД? 6. Які сили та засоби можуть залучатися до заходів цивільної оборони на підприємстві? 7. Які основні категорії працівників підлягають навчанню з цивільної оборони? 8. Як організовується оповіщення працівників про загрозу надзвичайної ситуації? 9. Які основні види захисних споруд ЦО передбачаються для ОГД? 10. Які заходи плануються для забезпечення стійкості роботи підприємства у надзвичайних ситуаціях?
2	<p>Принципи захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які основні принципи покладено в основу захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях? 2. У чому полягає принцип пріоритетності збереження життя та здоров'я людей? 3. Як реалізується принцип комплексності заходів цивільного захисту? 4. Яке значення має принцип завчасної підготовки до надзвичайних ситуацій? 5. Що включає принцип обов'язковості навчання населення діям у НС? 6. У чому полягає принцип відповідальності керівників усіх рівнів за організацію захисту населення? 7. Як забезпечується принцип плановості та безперервності заходів захисту? 8. Які форми взаємодії органів влади, підприємств та населення при реалізації принципів захисту? 9. Як принцип територіальності проявляється у захисті населення від НС? 10. Яке значення має принцип диференційованого підходу до організації захисту (для різних територій і об'єктів)? 11. Як поєднуються принципи державного управління і самозахисту населення? 12. Яким чином міжнародні принципи та норми впливають на організацію захисту населення в Україні? 13. У чому полягає взаємозв'язок між принципом наукової обґрунтованості та ефективністю заходів захисту? 14. Які приклади порушення принципів захисту населення відомі з практики ліквідації НС?
3	<p>Основні методи захисту населення і територій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які основні методи захисту населення і територій застосовуються у системі цивільного захисту? 2. У чому полягає метод укриття населення у захисних спорудах, які їхні види та вимоги? 3. Що включає метод евакуації населення та які її основні види (повна, часткова, тимчасова)? 4. Які принципи організації евакуаційних заходів? 5. У чому полягає метод інженерного захисту територій від небезпечних факторів НС? 6. Як здійснюється радіаційний та хімічний захист населення? 7. Які основні засоби індивідуального захисту застосовуються в цивільному захисті? 8. Які методи медичного захисту передбачені при виникненні надзвичайних ситуацій? 9. Що таке режими радіаційного захисту населення і в яких умовах вони застосовуються? 10. Як організовується санітарна обробка населення та дегазація територій? 11. Які заходи інформаційного захисту населення від небезпечних факторів НС ви

	<p>знаєте?</p> <p>12. Як здійснюється локалізація та ліквідація осередків ураження на територіях?</p> <p>13. Які організаційні та технічні заходи забезпечують ефективність методів захисту?</p> <p>14. Які приклади комплексного застосування методів захисту населення і територій ви можете навести з практики?</p> <p>15. Як поєднання методів захисту впливає на зменшення наслідків надзвичайних ситуацій?</p>
4	<p>Принципи інженерного захисту населення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що розуміють під інженерним захистом населення у системі цивільного захисту? 2. Які основні принципи інженерного захисту населення закріплені у нормативно-правових документах? 3. У чому полягає принцип завчасності реалізації інженерно-технічних заходів? 4. Як реалізується принцип комплексності інженерного захисту? 5. У чому сутність принципу наукової обґрунтованості та використання сучасних технологій у захисті населення? 6. Як діє принцип раціональності та економічної доцільності під час проектування захисних споруд? 7. Що означає принцип надійності та стійкості захисних споруд до дії уражаючих факторів? 8. Як принцип диференційованого підходу враховує особливості територій та категорій об'єктів господарської діяльності? 9. Яке значення має принцип безперервності та плановості при інженерному захисті населення? 10. Як реалізується принцип узгодженості та взаємодії між різними органами управління та службами ЦЗ?
5	<p>Евакуаційні заходи мирного часу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яке визначення терміну «евакуація населення» у системі цивільного захисту? 2. Які цілі та завдання евакуаційних заходів у мирний час? 3. Які основні види евакуації населення ви знаєте (повна, часткова, тимчасова, загальна)? 4. Які фактори визначають необхідність проведення евакуації у мирний час? 5. Хто приймає рішення про проведення евакуації населення? 6. Які категорії населення підлягають евакуації в першу чергу? 7. Як здійснюється планування та організація евакуації на об'єктах господарської діяльності? 8. Яка роль органів місцевого самоврядування у проведенні евакуаційних заходів? 9. Які транспортні засоби можуть бути задіяні для евакуації населення? 10. У чому особливість організації евакуації у сільській місцевості та у містах?
6	<p>Евакуаційні заходи воєнного часу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке евакуаційні заходи у воєнний час і яке їх основне призначення? 2. Які категорії населення підлягають першочерговій евакуації у воєнний час? 3. Хто приймає рішення про проведення евакуації населення у воєнний час? 4. Які основні види евакуації застосовуються у воєнний час (повна, часткова, тимчасова)? 5. Які фактори визначають масштаби та терміни проведення евакуації? 6. Як організовується евакуація працівників об'єктів господарської діяльності у воєнний час? 7. Яка роль органів військового управління, місцевої влади та ДСНС у проведенні евакуаційних заходів? 8. Які транспортні засоби використовуються для евакуації у воєнний час? 9. Як здійснюється евакуація населення у зонах бойових дій та на прилеглих

	територіях? 10. Які особливості евакуації дітей, осіб з інвалідністю, літніх людей у воєнний час?
7	Евакуаційні заходи при надзвичайних ситуаціях природного характеру. 1. Що таке евакуація населення при надзвичайних ситуаціях природного характеру? 2. Які основні цілі та завдання евакуаційних заходів у разі природних катастроф? 3. Які фактори визначають необхідність проведення евакуації при НС природного характеру? 4. Хто приймає рішення про евакуацію населення у випадку стихійного лиха? 5. Які види евакуації застосовуються при природних катастрофах (повна, часткова, тимчасова)? 6. Як організовується евакуація населення при повенях та паводках? 7. Які особливості евакуації у разі землетрусів? 8. Як здійснюється евакуація населення при ураганах, бурях, сильних зливах? 9. Які заходи проводяться під час евакуації у випадку великих лісових та торф'яних пожеж? 10. Які категорії населення підлягають першочерговій евакуації у випадку природних катастроф?
8	Організація і проведення досліджень з оцінки стійкості роботи об'єкта 1. Що розуміють під стійкістю роботи об'єкта у надзвичайних ситуаціях? 2. Які основні фактори впливають на стійкість функціонування об'єкта? 3. Які цілі та завдання досліджень з оцінки стійкості роботи об'єкта? 4. Які основні етапи організації дослідження стійкості роботи об'єкта? 5. Хто залучається до проведення оцінки стійкості та які їхні функції? 6. Які методи використовуються при дослідженні стійкості роботи об'єкта? 7. Як визначають вразливі елементи об'єкта під час оцінки? 8. Які документи та інформаційні джерела використовуються у процесі дослідження? 9. Як здійснюється моделювання наслідків можливих надзвичайних ситуацій для об'єкта? 10. У чому полягає аналіз отриманих результатів оцінки стійкості?

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

№ з/п	Назва теми
1	Історія розвитку та сучасні завдання цивільної оборони в Україні.
2	Нормативно-правова база у сфері цивільного захисту населення і територій.
3	Організаційна структура та основні функції Єдиної державної системи цивільного захисту.
4	Класифікація надзвичайних ситуацій: причини виникнення, характеристика та приклади.
5	Стійкість роботи об'єктів господарювання в умовах надзвичайних ситуацій.
6	Організація та проведення евакуаційних заходів у мирний і воєнний час.
7	Системи оповіщення та інформування населення про загрозу НС.
8	Дії населення у разі виникнення техногенних катастроф (аварії на АЕС, вибухи, пожежі).
9	Захист населення від хімічних небезпек: засоби та заходи.
10	Радіаційний захист населення та територій.
11	Біологічні загрози та заходи протидії їм у системі цивільної оборони.
12	Психологічна стійкість та поведінка населення в умовах надзвичайних ситуацій.

13	Організація медичного забезпечення у системі цивільного захисту.
14	Інженерний захист населення: укриття, захисні споруди та їх види.
15	Сучасні технології моніторингу та прогнозування надзвичайних ситуацій.
16	Роль місцевих органів влади у сфері цивільного захисту.
17	Волонтерський рух у сфері допомоги постраждалим від НС.
18	Міжнародний досвід організації цивільної оборони (порівняльний аналіз).
19	Захист населення від наслідків воєнних дій у системі цивільного захисту.
20	Інформаційна безпека та протидія дезінформації у кризових ситуаціях.

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота здобувачів вищої освіти дозволяє студентам самостійно повторювати і глибше розуміти матеріал, який був розглянутий на лекціях та практичних заняттях, а також самостійно опрацювати ті питання, які на лекціях відводяться на самостійне опрацювання. Результати виконання самостійної роботи враховуються у процесі підсумкового і поточного контролю, кожна тема оцінюється в 3 бали.

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість год.
1	Закон України «Про цивільний захист населення»	Опрацювати Закон України «Про цивільний захист населення» та скласти короткий конспект його основних положень.	6
2	Класифікація надзвичайних ситуацій	Вивчити класифікацію надзвичайних ситуацій, навести приклади кожного виду (природні, техногенні, соціальні, воєнні).	6
3	Організаційна структура Єдиної державної системи цивільного захисту	Скласти схему організаційної структури Єдиної державної системи цивільного захисту.	6
4	Фактори, що впливають на стійкість роботи об'єктів господарювання.	Охарактеризувати основні фактори, що впливають на стійкість роботи об'єктів господарювання.	6
5	Міжнародний досвід цивільної оборони	Підготувати повідомлення про міжнародний досвід цивільної оборони (на прикладі однієї країни).	6
6	Надзвичайна ситуація, що трапилася в Україні за останні роки	Проаналізувати надзвичайну ситуацію, що трапилася в Україні за останні роки (пожежа, вибух, повінь тощо) та запропонувати заходи запобігання.	6
7	Підходи до організації цивільної оборони в Україні та країнах ЄС.	Порівняти підходи до організації цивільної оборони в Україні та країнах ЄС.	6
8	Завдання цивільного захисту у мирний і воєнний час	Скласти таблицю «Завдання цивільного захисту у мирний і воєнний час».	6

Методи навчання

- практичні заняття,
- наочні методи (презентації, відеоматеріали, YouTube канал кафедри «Цілком природно»),
- робота з книгою: навчально-методичною, науковою, доповідями тощо,

- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (дистанційні).

Система контролю та оцінювання

Контроль знань студентів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких способів діагностики, як практичні і самостійні роботи, тестування, індивідуальні завдання, письмове і усне опитування. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Методами контролю є: усний, письмовий (розгорнута відповідь), тестовий при застосуванні індивідуальної та фронтальної перевірки знань, умінь і навичок студентів.

Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом їх поточної перевірки.

Форма підсумкового контролю – іспит у формі захисту та письмового звіту за результатами індивідуального науково-дослідного завдання.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Розподіл балів які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)																Кількість балів (залаїкова / екзаменаційна робота)	Сумарна кількість балів	
Змістовний модуль № 1								Змістовний модуль № 2										
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16			
3	4	3	4	3	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Що таке цивільна оборона і яка її мета?
2. Які основні завдання цивільної оборони в Україні?
3. Що входить до системи цивільного захисту?
4. Які органи державної влади відповідають за реалізацію заходів ЦО?
5. Якими нормативно-правовими актами регулюється діяльність у сфері цивільного захисту?
6. Що таке надзвичайна ситуація? Класифікація НС.
7. Які бувають джерела надзвичайних ситуацій природного характеру?
8. Назвіть основні надзвичайні ситуації техногенного характеру.
9. Поясніть відмінності між надзвичайною ситуацією та надзвичайним станом.
10. Які рівні класифікації надзвичайних ситуацій встановлено в Україні?
11. Які основні способи захисту населення під час НС?
12. Що таке евакуація населення і які її види?
13. Що таке індивідуальні засоби захисту? Назвіть їх приклади.
14. Як організується укриття населення в захисних спорудах?
15. Що таке зона радіоактивного зараження і як поводитись у ній?
16. Які основні дії населення при отриманні сигналу «Увага всім!»?
17. Як діяти у разі хімічної аварії?
18. Як слід діяти під час землетрусу?
19. Як підготуватись до евакуації? Перелік речей першої необхідності.
20. Що таке план цивільного захисту підприємства/установи?
21. Основні принципи надання першої допомоги постраждалим.
22. Як розпізнати отруєння хімічними речовинами і надати допомогу?
23. Які бувають види опіків і як надавати допомогу при них?
24. Дії при пораненнях, кровотечах та переломах.
25. Які засоби індивідуального медичного захисту використовуються в системі ЦО?
26. Як діяти у разі пожежі в громадському місці або будівлі?
27. Які небезпеки виникають при витокі аміаку? Дії населення.
28. Що таке аварія на АЕС? Основні правила поведінки.
29. Що таке зона хімічного ураження і які її ознаки?
30. Поясніть поняття «протипожежна безпека» і правила евакуації під час пожежі.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №16 від 25 листопада 2024 року)»

(<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування навчальних елементів, а також отримання додаткових балів за результатами неформальної освіти:

– проходження безкоштовних навчальних тренінгів (вебінарів, семінарів), що проводяться на низці українських фахових платформ, за умови отримання безкоштовного сертифікату.

Результати зараховуються лише для відповідних тем лекційних і семінарських занять, практичних і лабораторних завдань даної навчальної дисципліни у кількості балів, що виділяються на цей навчальний елемент.

Рекомендована література

Основна

1. Закон України "Про цивільну оборону України" ВРУ № 2974 XII – К., 1993.
2. Заячківський А.Г., Колухов Ю.Г., Якобчук М.В. (200). Методичні рекомендації з оцінки обстановки в умовах надзвичайних ситуацій при вивченні курсу "Цивільна оборона" для студентів усіх спеціальностей. Т.,
3. Заячківський А.Г., Колухов Ю.Г. (200). Методичні рекомендації та завдання для самостійної роботи при вивченні дисципліни "Цивільна оборона" для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання.
4. Положення "Про єдину державну систему запобігання та реагування на НС техногенного та природного характеру" Постанова КМУ № 1198 від 03.08.98 – К., 1998.
5. Положення "Про класифікацію надзвичайних ситуацій", Постанова КМУ, № 1099. – К., 1998
6. Франчук В.С. (2001). Цивільна оборона Підручник. Вид. 2-ге, доп. 336 с.
7. Лукашук-Федик С.В., Заячківський А.Г., Якобчук М.В. (2003). Безпека життєдіяльності. Навчально-методичний посібник. Тернопіль, 120с.
8. Лукашук-Федик С.В., Заячківський А.Г., Якобчук М.В. Стручок С.В. (2005). Цивільна оборона як основа безпеки життєдіяльності і цивільного захисту населення. Навчально-методичний посібник. Тернопіль.

Додаткова

9. Демиденко Г.П. (1996). Захист об'єктів народного господарства від зброї масового ураження. К.
10. Про концепцію захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій. Указ Президента України № 284/94. К., 1999

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Положенням про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>, Політикою використання штучного інтелекту у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/ni4ptvsk/polityka-vykorystannia-shtuchoho-intelektu-chnu.pdf> та Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/bkyl5klw/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

Студенти несуть **особисту** відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентів/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за

курс балів.